

Jordbruksutskottets betänkande

1986/87:18

om livsmedelskontroll

JoU
1986/87:18

Sammanfattning

I betänkandet behandlas, helt eller delvis, ett antal motioner om den offentliga livsmedelskontrollen m. m. Följande frågor behandlas:

- Restriktioner för importen av vissa livsmedel
- Märkning av livsmedel m. m.
- Konsumtionsutbildning och konsumentupplysning
- Vissa frågor om matkvalitet
- Kringgående av förbudet mot antibiotika i djurfoder
- Förbud mot bestrålning av livsmedel m. m.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks av utskottet, med hänvisning bl. a. till gällande bestämmelser och till den fortsatta behandlingen av livsmedelskontrollutredningens förslag (SOU 1986:25).

Till betänkandet har fogats 6 reservationer och ett särskilt yttrande.

Motioner

Motion 1986/87:Jo241 av Alf Svensson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 5)

5. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till importrestriktioner för livsmedel med restmängder av bekämpningsmedel eller deras nedbrytningsprodukter.

Motion 1986/87:Jo252 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts om utvecklingen av konsumtionsutbildningen i vid mening för att tillgodose god matkvalitet,

2. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts beträffande storkök,

3. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts om en decentraliserad samhällsstrukturens betydelse för att upprätthålla en god matkvalitet och folkhälsa,

4. att riksdagen beslutar hos regeringen begära förslag innebärande krav om att import skall förbjudas av livsmedel, vilka producerats på ett i Sverige förbjudet sätt.

Motion 1986/87:Jo418 av Agne Hansson och Gösta Andersson (c), vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 3)

3. att riksdagen beslutar hemställa hos regeringen om skärpta regler för import av torskprodukter.

Motion 1986/87:Jo508 av Ingbritt Irhammar och Anna Wohlin-Andersson (c), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar om lika kvalitetskrav på importerade livsmedel som inhemskt producerade,

2. att riksdagen beslutar om märkning av livsmedel med ursprungslandsbeteckning.

Motion 1986/87:Jo509 av Kerstin Gellerman m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 4 och 5)

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om antibiotika i djurfoder,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av märkning och kvalitetskrav på livsmedel,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om etablering av s. k. gårdsbutiker.

Motion 1986/87:Jo511 av Lennart Brunander (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av märkning med tillsatser i vin även på vinförpackningarna.

Motion 1986/87:Jo516 av Martin Olsson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om skärpta krav på ursprungsbeteckning på livsmedel och däri ingående viktigare ingredienser.

Motion 1986/87:Jo520 av Birgitta Hambræus m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till lag om förbud mot behandling av livsmedel med joniserande strålning samt förbud mot import av sådana livsmedel, i enlighet med vad som anförts i motionen.

Motion 1986/87:Jo524 av Bertil Danielsson och Ingvar Eriksson (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om lika behandling av trädgårdsprodukter odlade i Sverige och utomlands.

Motion 1986/87:Jo528 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att regler bör införas för importkontrollen av kött och köttprodukter som innebär att konsumenten garanteras samma krav som gäller i Sverige avseende användningen av antibiotika och kemoterapeutika i slaktdjursproduktionen.

Motion 1986/87:Jo530 av Marianne Karlsson (c), vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om "blå-gul" märkning av svensk mat,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en bred konsumentupplysningskampanj bör genomföras.

Motion 1986/87:Jo539 av Ingvar Eriksson och Ivar Virgin (m), vari yrkas att

riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om import av vissa livsmedel till Sverige.

JoU 1986/87:18

Motion 1986/87:Jo797 av Olof Johansson m. fl. (c), vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2)

2. att riksdagen beslutar hos regeringen begära förslag innehårande krav om att import skall förbjudas av livsmedel, vilka producerats på ett i Sverige förbjudet sätt.

Utskottet

Restriktioner för importen av vissa livsmedel

Ett flertal motioner behandlar frågan om ändrade importregler för livsmedel som innehåller restmängder av bekämpningsmedel, i övrigt har producerats genom här i landet otillåtna metoder eller på annat sätt inte uppfyller de kvalitetskrav som ställs på inhemskt producerade livsmedel. Syftet med motionerna är att främja dels konsumentintresset, dels svenska producenters möjlighet att på lika villkor konkurrera med utländska producenter. I motion Jo241 (c) begärs importrestriktioner för livsmedel som innehåller restmängder av kemiska bekämpningsmedel (yrkande 5), och i motionerna Jo252 (c) och Jo797 (c) begärs förslag till importförbud för livsmedel som producerats på ett i Sverige förbjudet sätt (yrkandena 2 resp. 4). I motion Jo508 (c) framhålls att lika kvalitetskrav bör gälla för importerade som för inhemskt producerade livsmedel (yrkande 1). Motionärerna i motion Jo539 (m) anser att värdena för vissa rests substanser bör ligga så lågt att garantier skapas för att i Sverige förbjudna ämnen inte används i produktionen. I motion Jo418 (c) efterlyses skärpta regler för import av torskprodukter så att torsk fångad i Sverige inte skall kunna exporteras och efter tillsättning av kemiska medel sedan importerats hit. Kommittémotionen Jo528 (c) tar upp frågan om antibiotika och kemoterapeutika i kött och köttprodukter som importerats. Sådana regler bör införas för importkontrollen av dessa produkter att konsumenten garanteras samma kvalitet på importerade varor som på inhemskt framställda.

Utskottet vill inledningsvis understryka att den svenska importkontrollen i princip ställer lika stränga krav på importerade livsmedel som på inhemskt producerade i fråga om förekomsten av främmande ämnen m.m. Den särbehandling som förekommer av importerade livsmedel är närmast relaterad till de naturliga betingelser som gäller för produktionen i ursprungslandet, såsom t. ex. olika typer av växtsjukdomar och skadeinsekter m. m.

Motioner liknande de nu aktuella behandlades av utskottet för ett år sedan. Utskottet redogjorde då utförligt för de regler som gäller på området och hur kontrollen sker av importerade livsmedel (JoU 1985/86:16 s. 2 f.). Sammanfattningsvis konstaterade utskottet att det i avvaktan på vidare behandling av livsmedelskontrollutredningens betänkande (SOU 1986:25) saknades anledning att vidta sådana åtgärder i fråga om livsmedelsimporten som föreslogs i de då aktuella motionerna. Livsmedelskontrollutredningens

förslag bereds för närvarande i regeringskansliet. Till dess regeringens förslag i ärendet föreligger saknas enligt utskottets mening anledning vidta några åtgärder i enlighet med vad som föreslås i de nu aktuella motionerna. Utskottet vidhåller självfallet sin uppfattning om vikten av att livsmedelsverket också i fortsättningen noga följer utvecklingen av importkontrollens effektivitet och vid behov vidtar erforderliga åtgärder, i första hand sänkning så långt möjligt är av de av verket fastställda högsta tillåtna halterna av främmande ämnen i vissa produkter. Beträffande motion Jo418 yrkande 3 om skärpta regler för import av torskprodukter vill utskottet erinra om att det här i landet är tillåtet att ytbehandla fisk endast med vissa fosfater. Samma regler gäller för importerade produkter.

Utöver dessa uttalanden anser utskottet någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida för närvarande inte erforderlig. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna Jo241 yrkande 5, Jo252 yrkande 4, Jo418 yrkande 3, Jo508 yrkande 1, Jo528, Jo539 och Jo797 yrkande 2.

Märkning av livsmedel m. m.

Enligt motionerna Jo508 (c) yrkande 2 och Jo516 (c) bör livsmedel förseas med uppgift om ursprungsland, med det tillägget i motion Jo516 att också viktigare ingredienser skall anges. I motion Jo509 (fp) begärs märkning i form av allmän information om kvaliteten på livsmedel (yrkande 4) medan motionären i motion Jo511 (c) anser att vinförpackningarna bör förseas med uppgift om eventuella tillsatser. I motion Jo530 (c) begärs i yrkande 1 "blå-gul" märkning av svensk mat. Härigenom skulle svensk livsmedelsproduktion gynnas och konsumenterna lättare kunna välja svenska livsmedel som förknippas med bättre kvalitet och strängare restriktioner än utländska.

Utskottet erinrar om att livsmedelslagen (1971:511) innehåller bestämmelser om märkning av livsmedel med avseende på bl. a. sammansättning, hållbarhetstid och förpackarens eller tillverkarens namn, firma och hemort. Härvidlag är således syftet med en del av de aktuella motionerna tillgodosett. Det bör tilläggas att statens livsmedelsverk erhållit i uppdrag av regeringen att föreslå ändrade bestämmelser för märkning av livsmedel med avseende på konsumentens behov av information vid valet av livsmedel. Uppdraget kommer – enligt vad utskottet erfarit – att redovisas under hösten 1987. I avvaktan på det förslaget saknas enligt utskottet skäl att för närvarande föreslå några åtgärder i anledning av motionerna Jo508 yrkande 2, Jo509 yrkande 4, Jo511, Jo516 och Jo530 yrkande 1. Dessa avstyrks således av utskottet.

Kringgående av förbudet mot antibiotika i djurfoder

Enligt motion Jo509 (fp) används fortfarande – och trots att det sedan den 1 januari 1986 är förbjudet – stora mängder antibiotika i djurfoder och kan av djurägaren blandas med fodret för att ges till en hel besättning. Ett stort ansvar vilar på bönderna att inte missbruka den möjlighet att använda antibiotika som faktiskt finns. En ökad användning av antibiotika är enligt

motionärerna tecken på missförhållanden i djurens miljö. Bristerna skall inte medicineras bort, det är miljön som måste förändras (yrkande 1).

Utskottet behandlade förra året en liknande motion som den nu aktuella och redogjorde för de regler som gäller enligt foderlagen och foderförordningen som båda hade trätt i kraft den 1 januari 1986 (JoU 1985/86:16 s. 5). Fodertillsatser innehållande antibiotika är numera förbjudna som tillväxtbefrämjande medel och måste förskrivas av veterinär i varje särskilt fall. I ett svar på två frågor (1985/86:325 och 343) i riksdagen våren 1986 förklarade jordbruksministern bl. a. att – på förekommen anledning – det var synnerligen angeläget att de skärpta bestämmelserna också fick effekt i den praktiska tillämpningen. Jordbruksministern uppgav också att lantbruksstyrelsen hade uppmärksammat problemet och skulle komma att vidta åtgärder. I syfte att åstadkomma en bättre tillämpning av foderlagens regler har åtgärder vidtagits från lantbruksstyrelsens sida. Man anordnar samordningskonferenser med olika veterinärkategorier där också foderproducenter, läkemedelstillverkare och berörda myndigheter deltar.

I nära samarbete med livsmedelsverket har lantbruksstyrelsen inlett studier och försöksverksamhet för att söka komma till rätta med de negativa effekter som den minskade användningen av antibiotika och kemoterapeutiska medfört.

Den fråga motionen gäller är således aktuell inom både lantbruksstyrelsen och livsmedelsverket. Lagstiftningen har endast tillämpats under drygt ett år. Med hänsyn härtill anser utskottet något initiativ från riksdagens sida i vart fall inte för närvarande erforderligt med anledning av motionen. Liksom förra året vill utskottet emellertid understryka vikten av att regeringen och lantbruksstyrelsen också i fortsättningen noga följer utvecklingen och vid behov vidtar de ytterligare åtgärder som kan visa sig nödvändiga.

Konsumtionsutbildning och konsumentupplysning

I motion Jo252 (c) framhålls att avgörande för bra kvalitet på maten är människors kunskap om mat och matlagning. Grunden till den folkbildningsuppgift som här måste lösas är konsumtionsutbildningen i skolan. Det finns enligt motionärerna goda skäl för ett fortsatt utvecklingsarbete för konsumtionsutbildningen. Därigenom tillgodoses kraven på en bättre matkvalitet (yrkande 1). Enligt motionären i motion Jo530 (c) yrkande 2 bör regeringen genomföra en bred konsumentupplysningskampanj om anledningen till jordbrukets svårigheter, om de misstag som gjorts beträffande storskaligheten inom t. ex. djuruppfödningen samt om prisutvecklingen.

I sitt betänkande om livsmedelspolitiken betonade utskottet vikten av att ge kostkunskap ökad status inom utbildningen (JoU 1984/85:33 s. 66). Också i propositionen (1984/85:166) framhölls att frågor om kostens betydelse för hälsan bör ha sin naturliga plats på alla nivåer i skolan (s. 76 f.). Ett samarbete har etablerats mellan livsmedelsverket, socialstyrelsen och konsumentverket. Läroplanen för grundskolan behandlar betydelsen av kost- och näringsområdet och framhåller att hemkunskap bör finnas på samtliga tre stadier. Det påpekas också att möjligheten till integrering med andra ämnen såsom biologi och kemi bör utnyttjas. I översynen av den gymnasiala

yrkesutbildningen (SOU 1986:3) har konsumentlinjen aktualiserats. Betänkandet har remissbehandlats, och en proposition kommer att under våren framläggas för riksdagen. Med anledning av det arbete som på olika nivåer för närvarande pågår anser utskottet att anledning saknas till något initiativ från riksdagens sida på grund av motionen. Utskottet avstyrker således motion Jo252 yrkande 1.

Vad avser yrkandet i motion Jo530 om en konsumentupplysningskampanj (yrkande 2) vill utskottet erinra om att LRF, LO, TCO och KF har utarbetat ett matprogram, bl. a. med avsikten att ge konsumenterna bättre kunskaper om maten. I samarbete mellan LRF, KF, Studieförbundet vuxenskolan och ABF pågår studiekampanjen "Maten en het potatis". Även statliga myndigheter har etablerat ett ökat samarbete om kostinformation. Livsmedelsverket och socialstyrelsen har nyligen bildat en expertgrupp för kost- och hälsofrågor för att underlätta myndigheternas ställningstaganden i ämnet. Inom livsmedelsverket pågår dessutom arbete med ett särskilt handlingsprogram för verket. Nu redovisade åtgärder och pågående arbete är enligt utskottets mening ägnade att väsentligen tillgodose de krav som har framförts i motion Jo530 (yrkande 2). Utskottet avstyrker därför bifall till nu behandlat yrkande.

Vissa frågor om matkvalitet m. m.

Motionärerna i motion Jo252 (c) framhåller att bra mat i bra miljö måste bli en självklarhet för daghem, skolor och vårdinrättningar. Färdiglagad mat kan svårigen transporteras långa sträckor utan att smak och kvalitet försämras. För barn och ungdom kan konsekvensen bli dåliga matvanor och en dålig matkultur. Målsättningen bör vara att maten så långt möjligt tillagas där den skall ätas. Man bör också sträva efter att använda färska råvaror, vilket innebär inriktning mot den nära produktionen. Skolor och vårdinrättningar bör därför söka sig bort från storkök och industriproducerad mat (yrkande 2). Storskalighet och långa avstånd innebär att livsmedlen konserveras, förpackas och distribueras så att kvaliteten blir lidande. Tillsatser och konserveringsmedel har blivit en nödvändighet. Ett småskaligt och decentraliserat samhälle skapar större närhet mellan producent och konsument. Matens kvalitet blir bättre och behovet av tillsatser och konserveringsmedel minskar. Livsmedelsindustri, distribution och handel tvingas att anpassa sig. Därigenom får också jordbruket nya möjligheter att samverka för bättre matkvalitet. Detta bör ges regeringen till känna (yrkande 3).

I motion Jo509 (fp) konstateras att matens väg från producent till konsument är lång. Djuruppfödare som har etablerat s. k. gårdsbutiker har fått god tillströmning av kunder. Stränga krav vid etableringstillstånd och andra hinder får inte omöjliggöra tillkomsten av nya s. k. köttbodur/gårdsbutiker. Utan närmare precisering yrkar motionärerna att befintliga hinder för etablering av s. k. gårdsbutiker undanröjs (yrkande 5).

Vad gäller frågan om minskad tillagning i storkök har utskottet tidigare konstaterat att detta främst är en fråga för kommuner och landsting (JoU 1985/86:24 s. 44). Utskottet anser det emellertid angeläget att skolor,

vårdinrättningar och andra institutioner får tillgång till näringsriktiga och högvärdiga livsmedel. Med detta uttalande föreslår utskottet att motion Jo252 yrkande 2 lämnas utan vidare åtgärd.

De tankegångar och slutsatser om en decentraliserad samhällsstrukturens betydelse för matkvalitet och folkhälsa som kommer till uttryck i motion Jo252 berörs i de riktlinjer för jordbruks- och livsmedelsforskningen som regeringen har lagt fram i sin proposition om forskning (1986/87:80 bil. 7 s. 1 f.). I en särskild utredning om konkurrensförhållanden och prisbildning inom livsmedelsindustri och livsmedelshandel (Jo 1986:2) analyseras hur ägarkoncentrationen och den geografiska koncentrationen påverkar bl. a. livsmedelskvaliteten. Utredningen skall enligt sina direktiv under hösten 1987 redovisa sina slutsatser. Mot bakgrund av vad som nu redovisats saknas enligt utskottets mening anledning att från riksdagens sida för närvarande vidta någon ytterligare åtgärd. Motion Jo252 yrkande 3 avstyrks således.

Vid sin behandling av yrkande 5 i motion Jo509 utgår utskottet från att motionärerna i första hand avser bestämmelserna i livsmedelslagstiftningen om hantering av livsmedel och om godkännande av livsmedelslokaler. Prövningen sker enligt 8–12 §§ och 22 § livsmedelslagen (1971:511) och 35–45 §§ livsmedelsförordningen (1971:807) och görs av bl. a. livsmedelshygieniska skäl och med tanke på konsumentskyddet. Som utskottet ovan har framhållit är frågor om livsmedelskvalitet för närvarande föremål för överväganden, bl. a. i den särskilda utredningen om konkurrensförhållanden och prisbildning inom livsmedelsindustri och livsmedelshandel som till hösten 1987 skall redovisa sina slutsatser. Mot bakgrund av detta saknas enligt utskottet anledning att vidta några åtgärder i frågan. Motion Jo509 yrkande 5 påkallar således ingen särskild åtgärd från riksdagens sida.

Bestrålning av livsmedel

I motion Jo520 (c) framförs förslag om lagstiftning rörande förbud mot behandling av livsmedel med joniserande strålning och mot import av sådana livsmedel. Av de många skäl som enligt motionärerna talar för ett förbud nämns i motionen tre. All användning av kärnenergi medför så stora risker i de olika produktionsleden att användningen bör upphöra. Det är väsentligt för konsumenten att kunna avgöra om ett livsmedel verkligen är färskt och friskt eller ej. Det går inte att bevisa att livsmedlen inte skadats av bestrålningen. Med hänvisning till den svenska inställningen till bestrålning och i syfte främst att ur konkurrenssynpunkt åstadkomma lika behandling av svenska och utländska produkter yrkas i motion Jo524 (m) att bestrålade trädgårdsprodukter inte får importeras.

Enligt livsmedelslagstiftningen får livsmedel inte behandlas med joniserande strålning eller bestrålade livsmedel saluhållas utan tillstånd av livsmedelsverket. Något tillstånd till bestrålning har inte utfärdats. Livsmedelskontrollutredningen har i sitt betänkande (SOU 1986:25) föreslagit att verket i särskilda fall och med stor restriktivitet skall kunna lämna tillstånd till bestrålning av livsmedel. Samma regler bör enligt utredningen också gälla för import av bestrålade livsmedel. Förslaget bereds för närvarande i regeringskansliet.

Utskottet har erfarit att livsmedelsverket antagit principen att inte lämna något tillstånd till bestrålning av livsmedel. Avgörande för verkets inställning har varit konsumenternas attityd till bestrålning, inte metodens eventuella farlighet. Mot bakgrund av detta och i avvaktan på att livsmedelskontrollutredningens betänkande blivit föremål för ytterligare överväganden, saknas enligt utskottets mening anledning vidta sådana åtgärder som föreslås i de nu aktuella motionerna. Utskottet avstyrker därför motionerna Jo520 och Jo524.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *restriktioner för importen av vissa livsmedel*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo241 yrkande 5, 1986/87:Jo252 yrkande 4, 1986/87:Jo418 yrkande 3, 1986/87:Jo508 yrkande 1, 1986/87:Jo528, 1986/87:Jo539 och 1986/87:Jo797 yrkande 2.
2. beträffande *märkning av livsmedel m. m.*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo508 yrkande 2, 1986/87:Jo509 yrkande 4, 1986/87:Jo511, 1986/87:Jo516 och 1986/87:Jo530 yrkande 1.
3. beträffande *konsumtionsutbildning och konsumentupplysning*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo252 yrkande 1 och 1986/87:Jo530 yrkande 2.
4. beträffande *vissa frågor om matkvalitet*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo252 yrkandena 2 och 3 och 1986/87:Jo509 yrkande 5.
5. beträffande *förbudet mot antibiotika i djurfoder*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo509 yrkande 1.
6. beträffande *förbud mot bestrålning av livsmedel m. m.*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo520 och 1986/87:Jo524.

Stockholm den 2 april 1987

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Arne Andersson i Ljung (m), Ove Karlsson (s), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Jan Fransson (s), Jens Eriksson (m), Åke Selberg (s), Lennart Brunander (c), Jan Jennehag (vpk), Leif Marklund (s), Kaj Larsson (s) och Bengt Rosén (fp).

1. Restriktioner för importen av vissa livsmedel (mom. 1)

Arne Andersson i Ljung (m), Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m) och Bengt Rosén (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet vill" och på s. 4 slutar med "yrkande 2." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning så till vida att starka skäl talar för en skärpning av kontrollen av importerade livsmedel. Som anförts bl. a. i motion Jo539 kan den nuvarande kontrollen inte garantera en konkurrens på lika villkor mellan inhemsk och utländsk produktion av livsmedel. Kontrollen bör i första hand inriktas på en sänkning av de högsta tillåtna halterna av vissa restsustanser till så låga värden att garantier skapas för att i Sverige otillåtna ämnen icke använts i produktionen utomlands. Vad utskottet anför med anledning av motion Jo539 bör ges regeringen till känna. Härigenom tillgodoses i viss mån syftet med övriga motioner rörande importkontrollen. Motionerna Jo418 och Jo528 bör dock inte föranleda någon vidare åtgärd från riksdagens sida.

dels att urskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *restriktioner för importen av vissa livsmedel* att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo241 yrkande 5, 1986/87:Jo252 yrkande 4, 1986/87:Jo508 yrkande 1, 1986/87:Jo539 och 1986/87:Jo797 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför samt lämnar motionerna 1986/87:Jo418 yrkande 3 och 1986/87:Jo528 utan vidare åtgärd.

2. Restriktioner för importen av vissa livsmedel (mom. 1)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet vill" och på s. 4 slutar med "yrkande 2." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas synpunkter så till vida att den nuvarande importkontrollen är otillräcklig för att garantera ett skydd för konsumenterna och en konkurrens på lika villkor mellan inhemsk och utländsk produktion av livsmedel. Utskottet anser för sin del att tiden nu får anses vara mogen att vidta ytterligare åtgärder. Utskottet får därför förorda att ett förbud införs mot import av livsmedel som har framställts på ett sätt som inte är tillåtet i Sverige, t. ex. med användning av här förbjudna bekämpningsmedel eller tillsats av antibiotika eller annan kemoterapeutika. Vad utskottet sålunda anför med anledning av de ifrågavarande motionerna bör ges regeringen till känna. Motion Jo418 yrkande 3 påkallar dock ingen särskild åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *restriktioner för importen av vissa livsmedel* att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo241 yrkande 5, 1986/87:Jo252 yrkande 4, 1986/87:Jo508 yrkande 1, 1986/87:Jo528,

1986/87:Jo539 och 1986/87:Jo797 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört samt lämnar motion 1986/87:Jo418 yrkande 3 utan vidare åtgärd.

JoU 1986/87:18

3. Märkning av livsmedel m. m. (mom. 2)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "av utskottet." bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i yrkandena från centerpartiet att livsmedel i större utsträckning än som för närvarande sker bör märkas med uppgifter om ursprungsland och att även viktigare ingredienser anges. Härigenom skulle både konsument- och producentintressen tillgodoses. Konsumenterna skulle bl. a. få större möjlighet att låta kvalitetsmedvetandet och kunskapen om uppfödningformer m. m. styra valet av livsmedel. För svenska produkter skulle en utökad märkning kunna innebära fördelar i konkurrensen med utländsk produktion. Utskottet anser även, i likhet med vad som anförts i motion Jo511, att vinförpackningarna bör förses med uppgift om tillsatser. Vad utskottet anfört med anledning av motionerna Jo508, Jo511 och Jo516 bör ges regeringen till känna. Härigenom tillgodoses till stor del även syftet med motionerna Jo509 yrkande 4 och Jo530.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *märkning av livsmedel m. m.*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo508 yrkande 2, 1986/87:Jo509 yrkande 4, 1986/87:Jo511, 1986/87:Jo516 och 1986/87:Jo530 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Konsumtionsutbildning och konsumentupplysning (mom. 3)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander båda (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "I sitt" och på s. 6 slutar med "yrkande 1." bort ha följande lydelse:

Genom att öka människors kunskaper om mat och matlagning kan utvecklingen mot snabbmat och halvfabrikat stävjas, till förmån för ett samhälle där goda råvaror står till förfogande och kan utnyttjas på rätt sätt. Konsumtionsutbildningen i skolan är grunden i den folkbildningsuppgift som här måste lösas. Utskottet ansluter sig till yrkandet i motion Jo252 att denna utbildnings betydelse och ställning i skolan måste beaktas. Det finns goda skäl för ett fortsatt utvecklingsarbete för konsumtionsutbildningen för att därigenom tillgodose kraven på en bättre matkvalitet. Vad utskottet anfört med anledning av motion Jo252 yrkande 1 bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *konsumtionsutbildning och konsumentupplysning*
att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo252 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört samt avslår motion 1986/87:Jo530 yrkande 2.

5. Vissa frågor om matkvalitet (mom. 4)

JoU 1986/87:18

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Vad gäller" och på s. 7 slutar med "avstyrks således." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med vad som anförts i motion Jo252, att skolor och vårdinrättningar bör söka sig bort från storkök och industriproducerad mat. Större närhet bör eftersträvas mellan producent och konsument, vilket främjar ett småskaligt och decentraliserat samhälle där matens kvalitet blir bättre och jordbruket får nya möjligheter att samverka med avnämarna. Livsmedelsindustri, distribution och handel tvingas anpassa sig. Vad utskottet anført med anledning av motion Jo252 yrkandena 2 och 3 bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *vissa frågor om matkvalitet*

att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo252 yrkandena 2 och 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført samt avslår motion 1986/87:Jo509 yrkande 5.

6. Förbud mot bestrålning av livsmedel m. m. (mom. 6)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "och Jo524." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att bl. a. hänsynen till konsumenterna och kraven på likvärdiga konkurrensvillkor för inhemsk och utländsk produktion utgör starka skäl för ett lagfäst förbud mot bestrålning av livsmedel och mot import av livsmedel som bestrålats. Utskottet föreslår att riksdagen med anledning av motionerna Jo520 och Jo524 hos regeringen hemställer om förslag till lagstiftning i enlighet härmed.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *förbud mot bestrålning av livsmedel m. m.*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo520 och 1986/87:Jo524 hos regeringen anhåller om förslag till lagstiftning i enlighet med vad utskottet anført.

Särskilt yttrande

Förbud mot antibiotika i djurfoder (mom. 5)

Lars Ernestam och Bengt Rosén (båda fp) anför:

En alltför stor förbrukning av antibiotika i djuruppfödningen är ett tecken på allvarliga missförhållanden i djurens miljö. Bristerna kan inte repareras genom medicinering utan endast genom grundläggande förbättringar för djuren i animalieproduktionen. Eftersom frågan uppmärksammas av ansvariga myndigheter och den nya foderlagstiftningen kunnat tillämpas relativt

kort tid har vi valt att i detta yttrande peka på problemet i stället för att avge formell reservation. Vi förutsätter att de åtgärder som aktualiserats kommer att resultera i en minskning av antibiotikaanvändningen i enlighet med intentionerna bakom foderlagstiftningen.

JoU 1986/87:18